

REDAKCJA NAUKOWA
MAREK WIERZBOWSKI
PAWEŁ WAJDA

**USTAWA
O TRANSPORTCIE
KOLEJOWYM**

KOMENTARZ LEX

LEX

a Wolters Kluwer business

REDAKCJA NAUKOWA
MAREK WIERZBOWSKI
PAWEŁ WAJDA

USTAWA O TRANSPORTCIE KOLEJOWYM

KOMENTARZ LEX

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2014

Stan prawny na 1 grudnia 2013 r.

Uwzględnia nowelizację ustawy wchodzącą w życie 31 marca 2014 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1152)

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne
Ewa Wiater

Łamanie
JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumieł, Krystyna Szych

.....
: Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących :
: im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej :
: w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. :
: A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty. :
:

 SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2014

ISBN: 978-83-264-4560-6

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	15
Przedmowa	27
Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym	29
Rozdział 1	
Przepisy ogólne	31
Art. 1. [Zakres zastosowania regulacji]	31
Art. 2. [Zakres zastosowania regulacji]	35
Art. 3. [Wyłączenia]	37
Art. 3a. [Wyłączenie zastosowania rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, s. 14, z późn. zm.)]	37
Art. 4. [Definicje]	38
Rozdział 2	
Infrastruktura kolejowa	85
Art. 5. [Zarządzanie infrastrukturą kolejową]	85
Art. 5a. [Wyłączenie przepisów o partnerstwie publiczno-prywatnym]	91
Art. 5b. [Informacje przedstawiane przez zarządcę]	91
Art. 5c. [Rozporządzenie]	92
Art. 6. [Podział linii kolejowych]	94
Art. 7. [Połączenie linii kolejowych]	96
Art. 8. [Zwolnienie gruntów zajętych pod infrastrukturę kolejową od opłat z tytułu użytkowania wieczystego]	97
Art. 9. [Likwidacja linii kolejowej lub jej odcinka]	99

Rozdział 2a. (uchylony)	104
Art. 9a–9m. (uchylone)	104

Rozdział 2b

Szczególne zasady i warunki przygotowania inwestycji dotyczących linii kolejowych

Art. 9n. [Zakres przedmiotowy stosowania rozdziału 2b ustawy o transporcie kolejowym]	105
Art. 9o. [Wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej]	120
Art. 9p. [Wyłączenie konieczności uzyskiwania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej]	148
Art. 9q. [Zawartość decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej]	152
Art. 9r. [Postępowanie odwoławcze]	163
Art. 9s. [Skutki wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej]	168
Art. 9t. [Roszczenie o wykup pozostałej części nieruchomości]	176
Art. 9u. [Egzekucja obowiązków wynikających z decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej]	178
Art. 9w. [Rygor natychmiastowej wykonalności]	179
Art. 9x. [Pozostałe skutki prawne wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej]	185
Art. 9y. [Odszkodowanie za nieruchomości oraz ograniczone prawa rzeczowe do nieruchomości]	188
Art. 9z. [Obowiązek wypłaty kwoty odszkodowania stronie odwołującej się od decyzji]	196
Art. 9aa–9ab. (uchylone)	199
Art. 9ac. [Pozwolenie na budowę linii kolejowej. Ograniczenia stwierdzenia nieważności tej decyzji oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej]	200
Art. 9ad. [Przepis odsyłający]	210

Rozdział 3

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego	216
Art. 10. [Pozycja prawnoustrojowa Prezesa UTK]	216
Art. 11. [Procedura powołania Prezesa UTK]	218
Art. 12. [Urząd Transportu Kolejowego]	222
Art. 13. [Kompetencje Prezesa UTK]	222
Art. 14. [Kompetencje Prezesa UTK]	237
Art. 14a. [Nadzór sprawowany przez Prezesa UTK]	241
Art. 14b. [Ochrona zbiorowych interesów pasażerów]	242
Art. 15. [Kontrola sprawowana przez Prezesa UTK]	243

Art. 16.	[Opłaty za czynności wykonywane przez Prezesa UTK w ramach nadzoru]	244
----------	---	-----

Rozdział 4

Bezpieczeństwo transportu kolejowego	247	
Art. 17.	[Podstawowe obowiązki zarządców i przewoźników kolejowych oraz użytkowników bocznic kolejowych]	247
Art. 17a.	[Systemy zarządzania bezpieczeństwem]	253
Art. 18.	[Dokumenty wydawane w zakresie bezpieczeństwa transportu kolejowego]	267
Art. 18a.	[Autoryzacja bezpieczeństwa]	271
Art. 18b.	[Certyfikat bezpieczeństwa]	274
Art. 18c.	[Termin załatwiania spraw]	280
Art. 18d.	[Szkolenia dla pracowników]	282
Art. 18e.	[Delegacja do wydania rozporządzenia]	285
Art. 18f.	[Delegacja do wydania rozporządzenia]	286
Art. 19.	[Świadectwo bezpieczeństwa]	286
Art. 20.	[Delegacja do wydania rozporządzenia]	292
Art. 20a.	[Delegacja do wydania rozporządzenia]	293
Art. 21.	[Odstępstwo od warunków technicznych]	293
Art. 22.	[Kompetencje Prezesa UTK w zakresie licencji maszynisty]	296
Art. 22a.	[Inne kompetencje Prezesa UTK]	303
Art. 22b.	[Świadectwo maszynisty]	316
Art. 22c.	[Zwrot środków przeznaczonych na szkolenie maszynisty i kandydata na maszynistę]	325
Art. 22ca.	[Oświadczenia związane z czasem pracy maszynistów]	326
Art. 22d.	[Zasady uznawania kwalifikacji zawodowych personelu kolejowego]	328
Art. 22e.	[Okresowa ocena funkcjonowania systemu uznawania kwalifikacji zawodowych maszynistów]	330
Art. 22f.	[Dopuszczenie do eksploatacji]	332
Art. 22g.	[Wykonywanie badań technicznych]	335
Art. 23.	[Zasady dopuszczania do eksploatacji systemów strukturalnych]	337
Art. 23a.	[Prowadzenie krajowego rejestru pojazdów kolejowych]	344
Art. 23b.	[Procedura dopuszczenia do eksploatacji pojazdu kolejowego z uwzględnieniem kryterium zgodności z TSI]	347
Art. 23c.	[Zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji pojazdu kolejowego]	354
Art. 23d.	[Zezwolenie na dopuszczenie do eksploatacji pojazdu kolejowego a zezwolenie na dopuszczenie typu pojazdu kolejowego]	355

Art. 23e.	[Załączniki do wniosku o wydanie zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji pojazdu kolejowego zgodnego z TSI]	358
Art. 23f.	[Procedura wydawania zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji pojazdu kolejowego zgodnego z TSI i dopuszczonego do eksploatacji w innym państwie członkowskim]	360
Art. 23g.	[Procedura wydawania zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji pojazdu kolejowego niezgodnego z TSI, a posiadającego zezwolenie na dopuszczenie do eksploatacji wydane w innym państwie członkowskim]	364
Art. 23h.	[Sukcesja administracyjna uprawnień]	368
Art. 23i.	[Wymóg uzyskania nowego zezwolenia w przypadku modernizacji pojazdu kolejowego]	369
Art. 23j.	[Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie pojazdu kolejowego]	371
Art. 24.	[Świadectwo sprawności technicznej]	376
Art. 25.	[Delegacja ustawowa]	378

Rozdział 4a

Warunki zapewnienia interoperacyjności systemu kolei na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej	383	
Art. 25a.	[Wyłączenia z obowiązku zapewnienia interoperacyjności. Klasyfikacja i elementy składowe podsystemów]	383
Art. 25b.	[Zakres zastosowania ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności do oceny zgodności podsystemów strukturalnych i składników interoperacyjności]	389
Art. 25c.	(uchylony)	392
Art. 25ca.	[Zasady przeprowadzania weryfikacji WE podsystemów strukturalnych i oceny zgodności składników interoperacyjności] ...	392
Art. 25cb.	[Warunki i tryb przeprowadzania weryfikacji WE podsystemów strukturalnych]	396
Art. 25cc.	[Warunki i tryb przeprowadzania oceny zgodności lub przydatności do stosowania składników interoperacyjności]	402
Art. 25d.	[Wymagania krajowe w procesie zapewnienia interoperacyjności – lista krajowych specyfikacji technicznych i dokumentów normalizacyjnych]	405
Art. 25e.	[Dopuszczanie do eksploatacji podsystemów strukturalnych]	410
Art. 25f.	[Odstępstwa od obowiązku stosowania technicznych specyfikacji interoperacyjności]	413
Art. 25g.	[Rejestry infrastruktury kolejowej]	418
Art. 25ga.	[Krajowy rejestr pojazdów kolejowych]	421

Art. 25h. [Autoryzacja jednostek i laboratoriów]	423
Art. 25i. [Notyfikacja jednostek i laboratoriów]	424
Art. 25j. [Nadzór nad jednostkami i laboratoriami]	425
Art. 25k. [Okresowe kontrole, modernizacja i odnowienie podsystemów strukturalnych]	426
Art. 25l. [Opłaty za badania eksploatowanych podsystemów strukturalnych i składników interoperacyjności]	428
Art. 25m. [Kompetencje Prezesa UTK związane z kontrolą podsystemów strukturalnych i składników interoperacyjności]	431
Art. 25n. [Określenie strony postępowania w sprawie podsystemu strukturalnego lub składnika interoperacyjności niezgodnego z zasadniczymi wymaganiami]	432
Art. 25o. [Kompetencje Prezesa UTK związane z kontrolą jednostek i laboratoriów]	433
Art. 25p. [Czynności związane z interoperacyjnością wykonywane przez Prezesa UTK, za które pobiera się opłaty]	434
Art. 25r. [Obowiązki związane z kontrolą spełniania zasadniczych wymagań przez podsystem strukturalny]	436
Art. 25s. [Publikacja informacji o działalności notyfikowanych jednostek certyfikujących]	437
Art. 25t. [Upoważnienie ustawowe do wydania wykazu krajowych specyfikacji technicznych i dokumentów normalizacyjnych]	438
Art. 25ta. [Upoważnienie ustawowe do wydania przepisów regulujących szczegółowe zagadnienia związane z interoperacyjnością]	439

Rozdział 4b

Czas pracy pracowników kolei wykonujących interoperacyjne usługi

transgraniczne	442
Art. 25u. [Czas pracy]	442
Art. 25w. [Umowa zbiorowa]	445

Rozdział 5. (uchylony)

Art. 26–28. (uchylone)	447
------------------------------	-----

Rozdział 5a

Państwowa Komisja Badania Wypadków Kolejowych

Art. 28a. [Status prawny Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych]	448
Art. 28b. [Czas pracy członka stałego Komisji]	454

Art. 28c.	[Zastosowanie przepisów o pracownikach urzędów państwowych]	457
Art. 28d.	[Wyodrębnienie organizacyjne, funkcjonalne i finansowe Komisji]	457
Art. 28e.	[Podjęcie postępowania przez Komisję]	459
Art. 28f.	[Zakres postępowania i procedury]	461
Art. 28g.	[Obowiązek zgłoszenia zdarzenia]	462
Art. 28h.	[Badania i czynności podejmowane przez Komisję]	463
Art. 28i.	[Możliwość zwrócenia się o przeprowadzenie ekspertyz, badań technicznych, analiz i ocen do innych podmiotów]	465
Art. 28j.	[Szczególne sytuacje, w których miało miejsce zdarzenie]	466
Art. 28k.	[Uprawnienia podmiotów „zainteresowanych”]	468
Art. 28l.	[Raport z postępowania Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych]	469
Art. 28m.	[Właściwość komisji kolejowych]	473
Art. 28n.	[Rozporządzenie]	474
Art. 28o.	[Wyłączenie niektórych zarządców i przewoźników kolejowych spod przepisów rozdziału 5a]	476

Rozdział 5b

Przewozy kolejowe o charakterze użyteczności publicznej	478	
Art. 28p.	[Umowa o świadczenie usług publicznych]	478
Art. 28pa.	[Projekt planu transportowego]	492
Art. 28pb.	[Organizator publicznego transportu zbiorowego]	494

Rozdział 5c

Otwarty dostęp dla pasażerskich przewozów kolejowych	497	
Art. 28q.	[Podstawy wykonywania przewozu osób poza sferą użyteczności publicznej]	497
Art. 28r.	[Otwarty dostęp]	502
Art. 28s.	[Składniki decyzji o przyznaniu otwartego dostępu]	509
Art. 28t.	[Cofnięcie decyzji o przyznaniu otwartego dostępu]	511
Art. 28u.	[Odwołanie od decyzji o przyznaniu otwartego dostępu]	517
Art. 28w.	[Kontrola działalności wykonywanej w ramach otwartego dostępu]	518
Art. 28x.	[Upoważnienie do wydania rozporządzenia]	519

Rozdział 5d

Przewozy okazjonalne	520	
Art. 28y.	[Podstawy wykonywania przewozu okazjonalnego]	520

Art. 28z. [Wniosek o wykonywanie przewozu okazjonalnego]	521
--	-----

Rozdział 6

Udostępnianie infrastruktury kolejowej i opłaty za korzystanie

z infrastruktury kolejowej	522
Art. 29. [Udostępnianie infrastruktury kolejowej]	522
Art. 29a. [Dostęp do infrastruktury dla przewoźników zagranicznych]	552
Art. 30. [Rozkład jazdy pociągów]	563
Art. 31. [Umowy ramowe]	585
Art. 32. [Regulamin przydzielania tras pociągów]	594
Art. 33. [Opłata za korzystanie z infrastruktury kolejowej]	603
Art. 34. [Podwyższenie opłaty; ulgi w opłacie podstawowej]	612
Art. 35. [Upoważnienie dla ministra]	615
Art. 36. [Wyłączenie stosowania art. 29–35]	616

Rozdział 7

Finansowanie transportu kolejowego

Art. 37. [Finansowanie transportu kolejowego]	620
Art. 38. [Finansowanie infrastruktury i przewoźników]	621
Art. 38a. [Dofinansowanie z budżetu państwa; Fundusz Kolejowy]	627
Art. 38b. [Dofinansowanie z budżetu jednostki samorządu terytorialnego]	634
Art. 38c. [Wieloletni program inwestycji kolejowych]	635
Art. 39–42. (uchylone)	644

Rozdział 8

Licencjonowanie transportu kolejowego

Art. 43. [Licencja przewoźnika]	645
Art. 44. [Zwolnienie z obowiązku udzielenia licencji]	650
Art. 45. [Licencja na wykonywanie przewozów kolejowych osób lub rzeczy albo na świadczenie usług trakcyjnych]	650
Art. 46. [Organ właściwy w sprawie licencji]	653
Art. 47. [Wymogi ustawowe udzielenia licencji]	656
Art. 48. [Udzielenie licencji]	659
Art. 49. [Elementy składowe licencji]	661
Art. 50. [Opłata za udzielenie licencji]	662
Art. 51. [Odmowa udzielenia, cofnięcie, zawieszenie lub zmiana zakresu licencji]	664
Art. 51a. [Decyzja o przedłużeniu licencji]	665
Art. 52. [Zawieszenie oraz cofnięcie licencji]	667

Rozdział 9

Usytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych	670
Art. 53. [Sąsiedztwo linii kolejowych]	670
Art. 54. [Delegacja do wydania rozporządzenia]	672
Art. 55. [Zasłony odsnieżne, żywopłoty, pasy przeciwpożarowe]	673
Art. 56. [Usunięcie drzew i krzewów]	675
Art. 57. [Zgoda na odstępstwa]	678

Rozdział 10

Ochrona porządku na obszarze kolejowym	681
Art. 58. [Wstęp na obszar kolejowy]	681
Art. 59. [Straż ochrony kolei; funkcjonariusze straży ochrony kolei]	685
Art. 60. [Stosowanie środków przymusu bezpośredniego i korzystanie z broni palnej przez funkcjonariuszy straży ochrony kolei]	694
Art. 61. [Ograniczenie zakresu działania i uprawnień straży ochrony kolei]	704
Art. 62. [Współdziałanie straży ochrony kolei z innymi służbami]	705
Art. 63. [Ochrona prawna funkcjonariuszy straży ochrony kolei]	709
Art. 64. [Podejmowanie innych zajęć zarobkowych]	710

Rozdział 11

Przepisy karne	712
Art. 65. [Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w ruchu kolejowym] ...	712

Rozdział 12

Kary pieniężne	718
Art. 66. [Administracyjne kary pieniężne]	718

Rozdział 13

Zmiany w przepisach obowiązujących. Przepisy przejściowe i końcowe ...	726
Art. 67–69. (pominięte)	726
Art. 70. [Postępowania sądowe]	726
Art. 71. [Uprawnienia i postępowania administracyjne]	727
Art. 72. (pominięte)	727
Art. 73. [Postępowania administracyjne przed Prezesem UTK]	727
Art. 74. [Urząd Transportu Kolejowego]	728
Art. 75. [Urząd Transportu Kolejowego]	729
Art. 76. [Utrata mocy obowiązującej]	730
Art. 77. [Data stosowania]	731

Art. 77a. [Moment derogowania]	731
Art. 78. [Wejście w życie]	731
Załącznik	732
Bibliografia	735
O Redaktorach i Autorach	745

Wykaz skrótów

Akty prawne

- decyzja 661/2010/UE – decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 661/2010/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (Dz. Urz. UE L 204 z 05.08.2010, s. 1, z późn. zm.)
- decyzja Komisji nr 2010/713/UE – decyzja Komisji nr 2010/713/UE z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie modułów procedur oceny zgodności, przydatności do stosowania i weryfikacji WE stosowanych w technicznych specyfikacjach interoperacyjności przyjętych na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE (Dz. Urz. UE L 319 z 04.12.2010, s. 1)
- decyzja Komisji nr 2012/757/UE – decyzja Komisji nr 2012/757/UE z dnia 14 listopada 2012 r. w sprawie technicznej specyfikacji interoperacyjności w zakresie podsystemu „Ruch kolejowy” systemu kolei w Unii Europejskiej i zmieniająca decyzję 2007/756/WE (Dz. Urz. UE L 345 z 15.12.2012 r., s. 1)
- dyrektywa 91/440/EWG – dyrektywa Rady 91/440/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych (Dz. Urz. WE L 237 z 24.08.1991, s. 25; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 1, s. 341, z późn. zm.)
- dyrektywa 96/48/WE – dyrektywa Rady 96/48/WE z dnia 23 lipca 1996 r. w sprawie interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolei dużych prędkości (Dz. Urz. WE L 235 z 17.09.1996, s. 6; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 17, s. 152, z późn. zm.)

- dyrektywa 2001/14/WE – dyrektywa 2001/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2001 r. w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej oraz przyznawania świadectw bezpieczeństwa (Dz. Urz. WE L 75 z 15.03.2001, s. 29; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 5, s. 404, z późn. zm.)
- dyrektywa 2001/16/WE – dyrektywa 2001/16/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolei konwencjonalnych (Dz. Urz. WE L 110 z 20.04.2001, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 26, s. 243, z późn. zm.)
- dyrektywa 2004/49/WE – dyrektywa 2004/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa kolei wspólnotowych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 95/18/WE w sprawie przyznawania licencji przedsiębiorstwom kolejowym, oraz dyrektywę 2001/14/WE w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej oraz certyfikację w zakresie bezpieczeństwa (Dz. Urz. UE L 164 z 30.04.2004, s. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 8, s. 227, z późn. zm.)
- dyrektywa 2007/58/WE – dyrektywa 2007/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. zmieniająca dyrektywę Rady 91/440/EWG w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych oraz dyrektywę 2001/14/WE w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, s. 44)
- dyrektywa 2007/59/WE – dyrektywa 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, s. 51)

- dyrektywa 2008/57/WE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie (Dz. Urz. UE L 191 z 18.07.2008, s. 1, z późn. zm.)
- dyrektywa 2012/34/UE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego (Dz. Urz. UE L 343 z 14.12.2012, s. 32)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
- k.p.s.w. – ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030)
- k.w. – ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 482 z późn. zm.)
- p.g.g. – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981 z późn. zm.)
- p.g.k. – ustawa z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287 z późn. zm.)
- p.o.ś. – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.)

- p.p.s.a. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.)
- pr. bud. – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1409)
- pr. lot. – ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1393 z późn. zm.)
- pr. przew. – ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1173 z późn. zm.)
- pr. tel. – ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 z późn. zm.)
- pr. wod. – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.)
- r.e.g.b. – rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454)
- r.o.u.l. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 22 października 2009 r. w sprawie opłaty za udzielenie licencji i licencji tymczasowej na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie transportu kolejowego (Dz. U. Nr 196, poz. 1515)
- r.o.w.p.r. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie ogólnych warunków prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizacji (Dz. U. Nr 172, poz. 1444 z późn. zm.)
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 1078/2012 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 1078/2012 z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w odniesieniu do monitorowania, która ma być stosowana przez przedsiębiorstwa kolejowe i zarządców infrastruktury po otrzymaniu certyfikatu bezpieczeństwa lub autoryzacji bezpieczeństwa oraz przez podmioty odpowiedzialne za utrzymanie (Dz. Urz. UE L 320 z 17.11.2012, s. 8)

- rozporządzenie Komisji (WE) nr 352/2009 – rozporządzenie Komisji (WE) nr 352/2009 z dnia 24 kwietnia 2009 r. w sprawie przyjęcia wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka, o której mowa w art. 6 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 108 z 29.04.2009, s. 4)
- rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 – rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, s. 1)
- rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 – rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, s. 14, z późn. zm.)
- r.r.j. – rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie rozkładów jazdy (Dz. U. poz. 451)
- r.r.w.u.l. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 5 czerwca 2009 r. w sprawie trybu składania i rozpatrywania wniosków o udzielenie licencji na prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na wykonywaniu przewozów kolejowych osób lub rzeczy albo na świadczeniu usług trakcyjnych oraz wzorów licencji (Dz. U. Nr 94, poz. 775)
- r.w.d.k.i. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 lutego 2009 r. w sprawie warunków dostępu i korzystania z infrastruktury kolejowej (Dz. U. Nr 35, poz. 274)
- r.w.l.m. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 marca 2011 r. w sprawie wpisu na listę podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty (Dz. U. Nr 66, poz. 348)

- r.w.o.w. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie określenia wykroczeń, za które funkcjonariusze straży ochrony kolei są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, oraz zasad i sposobu wydawania upoważnień (Dz. U. Nr 62, poz. 564)
- r.w.t.a.b. – rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie warunków oraz trybu wydawania, przedłużania, zmiany i cofania autoryzacji bezpieczeństwa, certyfikatów bezpieczeństwa i świadectw bezpieczeństwa (Dz. U. Nr 57, poz. 389)
- TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 47; wersja skonsolidowana)
- u.b.a. – ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 576 z późn. zm.)
- u.d.p. – ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 260 z późn. zm.)
- u.f.i.t.l. – ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego (Dz. U. Nr 267, poz. 2251 z późn. zm.)
- u.f.k. – ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2006 r. Nr 12, poz. 61 z późn. zm.)
- u.f.p. – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
- u.g.k. – ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236)
- u.g.n. – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.)
- u.g.r. – ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1205)
- u.k.r.p. – ustawa z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. Nr 84, poz. 948 z późn. zm.)

-
- u.k.w.h. – ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 707 z późn. zm.)
- u.l.u. – ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 651 z późn. zm.)
- Umowa – Umowa zbiorowa zawarta między Europejską Federacją Pracowników Transportu (ETF) a Stowarzyszeniem Kolei Europejskich (CER) w sprawie niektórych aspektów warunków pracy pracowników wykonujących pracę w trasie, biorących udział w świadczeniu interoperacyjnych usług transgranicznych, stanowiąca załącznik do dyrektywy Rady 2005/47/WE z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie umowy między Stowarzyszeniem Kolei Europejskich (CER) a Europejską Federacją Pracowników Transportu (ETF) w sprawie niektórych aspektów warunków pracy pracowników wykonujących pracę w trasie uczestniczących w świadczeniu interoperacyjnych usług transgranicznych w sektorze kolejowym (Dz. Urz. UE L 195 z 27.07.2005, s. 15)
- u.o.k.k. – ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.)
- u.o.m. – ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 934 z późn. zm.)
- u.o.o.m. – ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (tekst jedn.: Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221 z późn. zm.)
- u.o.p. – ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.)
- u.o.z. – ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.)
- u.p.e.a. – ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1015 z późn. zm.)

- u.p.o.l. – ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.)
- u.p.z.p. – ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.)
- u.s.d.g. – ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.)
- u.s.g. – ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.)
- u.s.o.z. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935 z późn. zm.)
- ustawa nowelizująca o EURO – ustawa z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (Dz. U. poz. 1152)
- ustawa o EURO – ustawa z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 26, poz. 133 z późn. zm.)
- ustawa o inwestycjach drogowych/specustawa drogowa – ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 687)
- ustawa o Policji – ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 z późn. zm.)
- u.s.w. – ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.)
- u.ś.p.b.b. – ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628 z późn. zm.)
- u.t.k. – ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94 z późn. zm.)
- u.t.z. – ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13 z późn. zm.)

- u.u.i.ś. – ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.)
- u.z.p.p.r. – ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.)
- zalecenie Komisji 2011/217/UE – zalecenie Komisji 2011/217/UE z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie zezwoleń na dopuszczenie do eksploatacji podsystemów strukturalnych i pojazdów na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE (Dz. Urz. UE L 95 z 08.04.2011, s. 1)

Czasopisma i inne publikatory

- CBOSA – Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
- Dz. Urz. – Dziennik Urzędowy Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej
- MTBiGM – Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej / Wspólnot Europejskich
- Dz. Urz. UE/WE – Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej / Wspólnot Europejskich
- EPS – Europejski Przegląd Sądowy
- FK – Finanse Komunalne
- KZS – Krakowskie Zeszyty Sądowe. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Krakowie w sprawach karnych
- ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
- OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
- OTK-A – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
- Prok. i Pr. – Prokuratura i Prawo
- PUG – Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
- Sam. Teryt. – Samorząd Terytorialny
- St. Iur. – Studia Iuridica
- ZNSA – Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Inne

CSI	– wspólne wskaźniki bezpieczeństwa
CSM	– wspólne metody oceny bezpieczeństwa
CST	– wspólne cele bezpieczeństwa
decyzja PBLK	– decyzja o pozwoleniu na budowę linii kolejowej
decyzja ULICP	– decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego
decyzja ULLK	– decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej
decyzja ZRID	– decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej
ECM	– podmiot odpowiedzialny za utrzymanie pojazdu kolejowego (<i>Entity in Charge of Maintenance</i>)
ERTMS	– Europejski System Zarządzania Ruchem Kolejowym (<i>European Rail Traffic Management System</i>)
EVN	– europejski numer pojazdu
GDDKiA	– Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
KE	– Komisja Europejska
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
NVR	– krajowy rejestr pojazdów kolejowych (<i>National Vehicle Register</i>)
PGLLP	– Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”
PKP PLK S.A.	– PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
POliŚ	– Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
RDLP	– Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RP	– Rzeczpospolita Polska
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
SOK	– straż ochrony kolei
TERFN	– Transeuropejska Kolejowa Sieć Towarowa (<i>Trans-European Rail Freight Network</i>)
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TSI	– techniczne specyfikacje interoperacyjności
TSUE	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UE	– Unia Europejska
UTK	– Urząd Transportu Kolejowego

WPFP	– Wieloletni Plan Finansowy Państwa
WPIK	– wieloletni program inwestycji kolejowych
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

Przedmowa

Rynek kolejowy jest jedną z najważniejszych i jednocześnie najbardziej interesujących części krajowego systemu gospodarczego. Rozmiar tego rynku, skala środków pieniężnych rokrocznie wydatkowanych przez zarządcę infrastruktury i przewoźników kolejowych w celach operacyjnych i inwestycyjnych, jak wreszcie liczne problemy prawne związane z działalnością rynku i jego podmiotów istotnie zwiększają zainteresowanie nim pośród prawników i ekonomistów. Warto przy tym zaakcentować, że w perspektywie kilku najbliższych lat transport kolejowy będzie tą formą transportu, na której rozwój tak władze krajowe, jak i unijne będą kładły największy nacisk i której będą poświęcały największą uwagę. To szczególne gospodarcze znaczenie rynku kolejowego rodzi konieczność pochylenia się nad problemami prawnymi związanymi z funkcjonowaniem rynku i jego instytucji.

Oddawany w ręce czytelników komentarz do ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym jest pierwszym i jedynym opracowaniem, które w całościowy i wyczerpujący sposób omawia problemy prawne powstałe w praktyce działania rynku kolejowego. Komentowana ustawa jest najważniejszym aktem prawnym dla funkcjonowania transportu kolejowego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiącym *sui generis* konstytucję tego rynku. W komentarzu w możliwie szerokim zakresie zaprezentowano poglądy doktryny i orzecznictwa – sądów powszechnych i administracyjnych – dotyczące omawianej problematyki. Autorami publikacji są pracownicy naukowcy wydziałów prawa i administracji wiodących krajowych uczelni, pracownicy Departamentu Transportu Kolejowego w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju oraz członek zarządu PKP i dyrektorzy departamentów prawnych spółek sektora kolejowego.

Komentarz jest wyrazem indywidualnych poglądów jego autorów, nie stanowi oficjalnej wykładni komentowanej ustawy, choć autorzy dokładali starań, aby odzwierciedlić dominujące poglądy i wykładnię przepisów przyjętą w praktyce. Autorzy i redaktorzy dziękują pracownikom Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Urzędu Transportu Kolejowego oraz spółek z grupy PKP za pomoc udzieloną przy przygotowywaniu komentarza. Jednocześnie będą wdzięczni Czytelnikom za wszelkie uwagi.

*Maria Wasiak
Marek Wierzbowski
Paweł Wajda*

Ustawa

z dnia 28 marca 2003 r.

o transporcie kolejowym¹

(tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94; zm.: Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1374; z 2008 r. Nr 59, poz. 359, Nr 144, poz. 902, Nr 206, poz. 1289, Nr 227, poz. 1505; z 2009 r. Nr 1, poz. 3, Nr 18, poz. 97, Nr 19, poz. 100, Nr 98, poz. 817, Nr 115, poz. 966, Nr 157, poz. 1241, Nr 214, poz. 1658; z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 102, poz. 586, Nr 106, poz. 622, Nr 187, poz. 1113, Nr 205, poz. 1209, Nr 227, poz. 1367, Nr 230, poz. 1372, Nr 233, poz. 1381; z 2012 r. poz. 460, poz. 951; z 2013 r. poz. 628, poz. 1033, *poz. 1152*)

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 91/440/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych (Dz. Urz. WE L 237 z 24.08.1991),
- 2) dyrektywy 92/106/EWG z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie ustanowienia wspólnych zasad dla niektórych typów transportu kombinowanego towarów między państwami członkowskimi (Dz. Urz. WE L 368 z 17.12.1992),
- 3) dyrektywy 95/18/WE z dnia 19 czerwca 1995 r. w sprawie przyznawania licencji przedsiębiorstwom kolejowym (Dz. Urz. WE L 143 z 27.06.1995),
- 4) dyrektywy 96/48/WE z dnia 23 lipca 1996 r. w sprawie interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolei dużych prędkości (Dz. Urz. WE L 235 z 17.09.1996),
- 5) dyrektywy 2001/12/WE z dnia 26 lutego 2001 r. zmieniającej dyrektywę 91/440/EWG w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych (Dz. Urz. WE L 75 z 15.03.2001),
- 6) dyrektywy 2001/13/WE z dnia 26 lutego 2001 r. zmieniającej dyrektywę 95/18/WE w sprawie przyznawania licencji przedsiębiorstwom kolejowym (Dz. Urz. WE L 75 z 15.03.2001),
- 7) dyrektywy 2001/14/WE z dnia 26 lutego 2001 r. w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej oraz przyznawania świadectw bezpieczeństwa (Dz. Urz. WE L 75 z 15.03.2001),
- 8) dyrektywy 2001/16/WE z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolei konwencjonalnych (Dz. Urz. WE L 110 z 20.04.2001).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres zastosowania regulacji]

Przepisy ustawy określają:

- 1) zasady korzystania z infrastruktury kolejowej, zarządzania infrastrukturą kolejową i jej utrzymania;
- 2) zasady prowadzenia ruchu kolejowego i wykonywania przewozów kolejowych;
- 3) warunki techniczne eksploatacji pojazdów kolejowych;
- 3a) warunki zapewnienia interoperacyjności systemu kolei na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) zasady i instrumenty regulacji transportu kolejowego;
- 5) szczególne zasady i warunki przygotowania inwestycji dotyczących linii kolejowych o znaczeniu państwowym, w tym warunki lokalizacji i nabywania nieruchomości na ten cel oraz organy właściwe w tych sprawach;
- 5) ¹ *szczególne zasady i warunki przygotowania inwestycji dotyczących linii kolejowych, w tym warunki lokalizacji i nabywania nieruchomości na ten cel oraz organy właściwe w tych sprawach;*
- 6) czas pracy pracowników kolei wykonujących interoperacyjne usługi transgraniczne;
- 7) zasady ochrony praw pasażerów w transporcie kolejowym.

¹ Art. 1 pkt 5 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. (Dz. U. poz. 1152) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 marca 2014 r.

1. Komentowany przepis określa podmiotowy i przedmiotowy zakres zastosowania regulacji.

2. Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94 z późn. zm.) jest regulacją o fundamentalnym znaczeniu dla istnienia i funkcjonowania całego sektora transportu kolejowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawa ta ma walor regulacji systemowej (*legi generali*) dla całego transportu kolejowego odbywającego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jako taka może być z powodzeniem postrzegana jako swoista konstytucja krajowego rynku kolejowego.

3. Komentowany akt prawny nie ma charakteru regulacji autonomicznej i wyłącznej. Funkcjonowanie rynku kolejowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest jednocześnie przedmiotem regulacji wielu innych aktów zarówno prawa krajowego (np. ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.; ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.), jak i prawa unijnego (np. dyrektywy tworzące tzw. trzy pakiety kolejowe).

4. Prawodawca, określając zakres podmiotowy i przedmiotowy stosowania komentowanej ustawy, zastosował zabieg sprowadzający się do wskazania najważniejszych obszarów funkcjonowania krajowego rynku kolejowego, które to obszary zostały poddane regulacji ustawowej.

5. Użyte w treści art. 1 u.t.k. sformułowania są w znacznym stopniu zbieżne z nazwami poszczególnych rozdziałów ustawy. Wypada przy tym podkreślić, że ustawodawca nie zadbał o to, by treść art. 1 u.t.k. odpowiadała w pełni i idealnie nazewnictwu poszczególnych rozdziałów ustawy.

6. Jakkolwiek treść art. 1 u.t.k. mogłaby wskazywać, że zawarty tamże katalog zagadnień będących przedmiotem regulacji ma charakter katalogu zamkniętego, to nie jest tak w rzeczywistości. Przykładowo nie zostały w nim wymienione – będące przedmiotem regulacji ustawy o transporcie kolejowym – takie zagadnienia jak pozycja prawnoustrojowa i kompetencje Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego. Za przyjęciem powyższego stanowiska przemawia także rozszerzenie zakresu zastosowania regulacji ustawy o transporcie kolejowym na sprawy wymienione w art. 2 u.t.k.

7. Regulacja transportu kolejowego odbywa się przy wykorzystaniu instrumentów właściwych dla prawa administracyjnego, cywilnego oraz pomocniczo prawa karnego. Analiza norm ustawy prowadzi do konkluzji, że dominującą metodą regulacji jest metoda administracyjnoprawna. Jak się

wydaje, zastosowanie tej metody jest zabiegiem celowym z co najmniej kilku powodów. Po pierwsze, jest to wyraz respektowania przez prawodawcę krajowego zobowiązań związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Ustawa o transporcie kolejowym stanowi bowiem implementację do systemu prawa krajowego postanowień licznych dyrektyw unijnych tworzących tzw. trzy pakiety kolejowe. Po drugie, specyfika funkcjonowania rynku transportu kolejowego czyni niejednokrotnie koniecznym to, by powstałe w praktyce tego rynku problemy były rozwiązywane przy wykorzystywaniu władczych instrumentów właściwych dla prawa administracyjnego. Można bowiem wyobrazić sobie, że w obliczu hipotetycznego braku możliwości dokonywania administracyjnoprawnej ingerencji w prawo własności (możliwości dokonywania wyłączenia) niektóre inwestycje w obszarze infrastruktury kolejowej nie mogłyby być w ogólności realizowane, czy to z uwagi na przeszkody natury prawnej, czy to z uwagi na przeszkody natury ekonomicznej. Po trzecie wreszcie, zapewnienie – leżącego w interesie społecznym – bezpieczeństwa ruchu kolejowego nie może być pozostawione wyłącznie w gestii podmiotów prywatnych, stosujących w swoim działaniu co do zasady prywatnoprawne instrumenty oddziaływania, czy też wykorzystujących mechanizm tzw. niewidzialnej ręki rynku. Materia ta wymaga bowiem bezwzględnie władczej ingerencji uprawnionych organów administracji publicznej, realizowanej w ramach stosunku administracyjnoprawnego.

8. Komentowana ustawa jest implementacją do systemu prawa krajowego następujących aktów prawa unijnego:

- dyrektywy Rady 91/440/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych (Dz. Urz. WE L 237 z 24.08.1991, s. 25; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 1, s. 341, z późn. zm.);
- dyrektywy Rady 92/106/EWG z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie ustanowienia wspólnych zasad dla niektórych typów transportu kombinowanego towarów między Państwami Członkowskimi (Dz. Urz. WE L 368 z 17.12.1992, s. 38, z późn. zm.);
- dyrektywy Rady 95/18/WE z dnia 19 czerwca 1995 r. w sprawie przyznawania licencji przedsiębiorstwom kolejowym (Dz. Urz. WE L 143 z 27.06.1995, s. 70; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 2, s. 258, z późn. zm.);
- dyrektywy Rady 96/48/WE z dnia 23 lipca 1996 r. w sprawie interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolei dużych prędkości

PROF. ZW. DR HAB. MAREK WIERZBOWSKI – SPECJALISTA PRAWA GOSPODARCZEGO, W TYM KOLEJOWEGO, PROFESOR ZWYCZAJNY NA WYDZIALE PRAWA I ADMINISTRACJI UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO. PARTNER W KANCELARII PROF. MAREK WIERZBOWSKI I PARTNERZY – ADWOKACI I RADCOWIE PRAWNI, UPRZEDNIO PRZEZ WIELE LAT BYŁ PARTNEREM W KANCELARIACH WEIL GOTSHAL & MANGES, A NASTĘPNIE LINKLATERS. WICEPREZES RADY GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE. W SWOJEJ PRAKTYCE PRAWNICZEJ KIEROWAŁ ZESPOŁAMI PRAWNIKÓW OBSŁUGUJĄCYMI LICZNE TRANSAKCJE, TAKIE JAK SPRZEDAŻ AKCJI W RAMACH PRYWATYZACJI BANKU PKO S.A., PKN ORLEN S.A., TAURON S.A., LICZNE OFERTY PUBLICZNE AKCJI I EMISJE OBLIGACJI. REPREZENTUJE PRZEDSIĘBIORCÓW W POSTĘPOWANIACH PRZED ORGANAMI ADMINISTRACJI (SZCZEGÓLNIENIE UTK, URE, UKE, UOKiK, KNF), A TAKŻE PRZED SĄDAMI ADMINISTRACYJNYMI I ARBITRAŻOWYMI. NALEŻAŁ DO GRONA PRAWNIKÓW REPREZENTUJĄCYCH SKARB PAŃSTWA W SPRAWIE Z POWÓDZTWA EUREKO PRZECIWKO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, DOTYCZĄCEJ PRYWATYZACJI PZU.

DR HAB. PAWEŁ WAJDA – ADIUNKT W KATEDRZE PRAWA I POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO NA WYDZIALE PRAWA I ADMINISTRACJI UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO, WYKŁADOWCA W PODYPLOMOWYM STUDIUM PRAWA SPÓŁEK ORAZ CENTRUM STUDIÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ROZWOJU LOKALNEGO UW. AUTOR KILKUDZIESIĘCIU PUBLIKACJI Z ZAKRESU PRAWA I POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO ORAZ PRAWA PUBLICZNEGO GOSPODARCZEGO.

KOMENTOWANA USTAWA STANOWI NAJWAŻNIEJSZY AKT PRAWNY DLA FUNKCJONOWANIA TRANSPORTU KOLEJOWEGO. OKREŚLA ONA: ZASADY KORZYSTANIA Z INFRASTRUKTURY KOLEJOWEJ, ZARZĄDZANIA NIĄ I JEJ UTRZYMANIA, ZASADY PROWADZENIA RUCHU KOLEJOWEGO I WYKONYWANIA PRZEWOZÓW KOLEJOWYCH, WARUNKI TECHNICZNE EKSPLOATACJI POJAZDÓW KOLEJOWYCH, WARUNKI ZAPEWNIENIA INTEROPERACYJNOŚCI SYSTEMU KOLEI NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, ZASADY I INSTRUMENTY REGULACJI TRANSPORTU KOLEJOWEGO, SZCZEGÓLNE ZASADY I WARUNKI PRZYGOTOWANIA INWESTYCJI DOTYCZĄCYCH LINII KOLEJOWYCH O ZNACZENIU PAŃSTWOWYM, W TYM WARUNKI LOKALIZACJI I NABYWANIA NIERUCHOMOŚCI NA TEN CEL ORAZ ORGANY WŁAŚCIWE W TYCH SPRAWACH, CZAS PRACY PRACOWNIKÓW KOLEI WYKONUJĄCYCH INTEROPERACYJNE USŁUGI TRANSGRANICZNE ORAZ ZASADY OCHRONY PRAW PASAŻERÓW W TRANSPORCIE KOLEJOWYM.

KOMENTARZ DO WYMIENIONEJ REGULACJI – PIERWSZY I JEDYNY NA RYNKU WYDAWNICZYM – PREZENTUJE W SPOSÓB ZWIĘZŁY, A ZARAZEM KOMPLEKSOWY PROBLEMY INTERPRETACYJNE POWSTAJĄCE NA GRUNCIE STOSOWANIA PRZEPIŚÓW TEJ USTAWY. W OPRACOWANIU W MOŻLIWIE SZEROKIM ZAKRESIE PRZEDSTAWIŁO POGŁĄDY DOKTRYNY ORAZ ORZECZNICTWO SĄDÓW POWSZECHNYCH I ADMINISTRACYJNYCH DOTYCZĄCE OMAWIANEJ TEMATYKI.

AUTORAMI PUBLIKACJI SĄ PRACOWNICY NAUKOWI WYDZIAŁÓW PRAWA I ADMINISTRACJI WIODĄCYCH KRAJOWYCH UCZELNI, PRACOWNICY DEPARTAMENTU TRANSPORTU KOLEJOWEGO W MINISTERSTWIE INFRASTRUKTURY I ROZWOJU, CZŁONEK ZARZĄDU W GRUPIE PKP S.A. I DYREKTORZY DEPARTAMENTÓW PRAWNYCH W SPÓŁKACH KOLEJOWYCH.

KSIĄŻKA JEST PRZEZNACZONA DLA MENEDŻERÓW, SPECJALISTÓW I PRAWNIKÓW ZWIĄZANYCH Z SEKTOREM KOLEJOWYM. ZAINTERESUJE RÓWNIEŻ PRACOWNIKÓW ADMINISTRACJI I TEORETYKÓW PRAWA ADMINISTRACYJNEGO.

CENA: 189 zł
(w tym 5% VAT)

ISBN 978-83-264-4560-6

9 788326 445606

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

9 788326 445606 W01P01